

Predikan 2

Denna predikan består av en utläggning av några bibelställen och ett föredrag om prolife historiskt. Materialet är framtaget av organisationen Människovärde för att hjälpa pastorer/predikanter att tala om frågor som rör människovärdet och livet. Du väljer själv om du vill använda hela materialet eller delar av det. Detta är anteckningarna som hör ihop med PP-presentationen som också finns på hemsidan.

BILD 1

LIVETS SÖNDAG

En hyllning till livet

Idag skall vi se på några bibelställen om att Gud skapar livet, och där profeter och psalmister talar om att Gud utvalde dem redan i moderlivet. Efter det kommer vi se på prolife ur ett historiskt perspektiv och i ett brett perspektiv. Hur samhället förändras när kristendomen tog över, och hur man då började ta hand om sjuka, gamla, prostituerade, små barn och ofödda.

BILD 2

Vi börjar med Ps 139:13-15 där David skriver om hur Gud skapade honom. Kanske de mest fantastiska bibelverserna om hur Gud formar och väver samman en människa i livmodern. Om hur det ofödda barnet skapas av Gud.

Ps 139: 13-16 (Svenska Folkbibeln 2015)

” Du har skapat mina njurar, du vävde mig i moderlivet.(13)

Jag tackar dig för att jag är så underbart skapad. Underbara är dina verk, min själ vet det så väl.(14)

Benen i min kropp var inte osynliga för dig när jag formades i det fördolda, när jag bildades i jordens djup.(15)

Dina ögon såg mig när jag bara var ett foster ...(16)”

Det här är en väldigt vacker bild av hur Gud skapar en människa.

I vers 13 står det på svenska: ”du skapade mina njurar ...”

I en engelsk översättning (NLT=New Living Translation)

”You made all the delicate, inner parts of my body

Du skapade alla mina delikata, små inre kroppsdelar och organ...

”du vävde mig i moderlivet ...”

.. and knit me together in my mother’s womb ...”

(knit=sammanväva, binda samman, sammanfoga)

”Du sammanvävde mig i min mammas livmodern...”

Precis som man väver ihop något, man väver ihop med många trådar, så vävs en människa ihop. Alla

komponenter vävs samman, alla de inre små organen i den pyttelilla kroppen vävs ihop med själen. Gud broderar ihop en människa. Han sätter ihop varje liten del och väver ihop det till en människa.

Vers 15 " Benen i min kropp var inte osynliga för dig när jag formades i det fördolda, när jag bildades i jordens djup..."

(NLT) "...watched me as I was being formed in utter seclusion as I was woven (väva) together in the dark of the womb."

"Du såg mig när jag höll på att formas i absolut avskildhet, isolering, på en avskild plats. När jag vävdes ihop i mörket i livmodern."

En annan översättning (King James)

"Mina ben, mina muskler och senor var inte dolda för dig när jag skapades i hemlighet..." Det hemliga stället är livmodern.

Vers 16 "Dina ögon såg mig när jag bara var ett foster ..."

I King James: "Thine eyes did see my substance, yet being imperfect ..."

Alltså Gud såg det lilla embryot som var ofullkomligt.

I hebreiskan står det "something rolled together". Alltså när människan bara är en boll, en liten boll av liv, bara en liten boll av kromosomer.

Visst är det en fantastisk bild. Gud skapar en människa i moderlivet. Det är då livet börjar. Gud ger en människa liv och väver ihop allting. Visst är det vackert!

BILD 3

Jer. 1:4-5

"Herrens ord kom till mig. Han sade: "Innan jag formade dig i moderlivet utvalde jag dig, och innan du kom fram ur modersskötet helgade jag dig. Jag satte dig till profet för folken."

"Before I formed you in the womb I *knew* you ..."

Jeremia visste att Gud hade sin hand på honom från befruktningsögonblicket. Gud såg honom, kände till honom och utvalde honom innan han formade honom. Fantastiskt. Och innan han föddes "kom fram ur modersskötet" helgade Gud honom. Han smorde, välsignade och utvalde honom.

Det finns en hel del sådana här bibelställen. Vi skall titta på ytterligare ett bibelställe och det är från Nya Testamentet.

BILD 4

Gal. 1:15

"Men han som utvalde mig redan i moderlivet och som kallade mig genom sin nåd ..."

(En engelsk översättning) "But even before I was born God chose me and called me..."

"Innan jag föddes så utvalde Gud mig och kallade mig ..."

Paulus skriver att Gud utvalde honom redan i moderlivet, innan han föddes. När Paulus tänker på sitt liv så tänker han bortom sin barndom och födelse, som en judisk pojke. Han tänker på sin mammas graviditet när han var ett foster. Han tänker på att redan då såg Gud honom och kallade honom.

Vi ser alltså här att David vet, Jeremia vet och Paulus vet att Gud hade sin hand på deras liv redan från början, från befruktningen. Gud såg dom i moderlivet, innan de föddes till den här världen. Det finns ett antal sådana här ställen i Bibeln där profeter och psalmister uttrycker sig så här.

Så Gud skapar människan från allra första början. Han formar en människa i livmodern. Det ofödda barnet skapas av Gud. Gud är givaren av liv.

Det står att han är

livets ljus

livets bröd

livets ord

livets källa

BILD 5

Prolife – inget nytt fenomen

Nu skall vi se på prolife ur ett historisk perspektiv. Hur judarna och de första kristna var prolife. Hur det i generationer och århundraden har funnits prolife-hjältar och för det mesta har de varit kristna. Hur de visat barmhärtighet och stått upp för de svaga, gamla, fattiga, sjuka, små barn och för de ofödda.

Vi skall också kort se på tre faktorer i modern tid som påverkat utvecklingen till där vi är idag med en väldigt abortliberal kultur.

BILD 6

Varför prolife?

Men varför då prolife? Prolife är ett begrepp som används internationellt och som inte har någon direkt motsvarighet i svenskan. Betyder att man står upp för att livet och människovärdet är skyddsvärt från befruktningen. Att det ofödda barnet har människovärde från allra första början.

Det räcker med att tro på vetenskap och forskning för att vara prolife. Den absoluta majoriteten av världens läkare och vetenskapsmän är överens om att livet börjar vid befruktningen. Som kristen har vi både vetenskaplig fakta och Bibeln (Guds ord). Profeter och psalmister uttrycker hur Gud skapade dom i moderlivet och utvalde dom. Det såg vi i de bibelställen vi tog upp.

BILD 7

Förkristen tid

Under förkristen tid, innan kristendomen fick inflytande, så gjorde man sig av med sina barn på olika sätt. Vill bara säga innan jag går in på det att en del i början kan vara lite obehaglig information. Men det finns inga hemska bilder.

Om vi ser på grekerna så var den tidens lärda män, Aristoteles och Platon, båda för abort, åtminstone enligt författaren George Grant som skrivit "The Third Time around" som är en av källorna till detta föredrag.

Läkaren Hippokrates (som kallas "läkekonstens fader") levde och verkade under samma tid som filosoferna Aristoteles och Platon. Vi vet inte, men kanske var det för att dessa två var för abort som han utformade den hippokratiska eden, som bland annat säger att läkare inte ska ge fosterfördrivande medel till någon.

Romarna lämnade sina oönskade barn utanför stadsmuren så att de utsattes för väder och vind eller åts upp av vilda djur.

Perserna utvecklade sofistikerade kirurgiska procedurer för att kunna skrapa livmodern.

Primitiva kananéer slängde sina barn på eldsbål som offer till guden Molok. Gud säger i 3 Mos 18:21 "Du ska inte offra något av dina barn åt Molok".

Egyptierna använde metoder som var väldigt brutala. De tog delar av nyfödda barn och rituellt utvann man sedan kollagen från barnen för att tillverka kosmetiska krämer. Kollagen är ett fiberprotein som finns i stödjevävnad, som ben, hud och senor, hos människor och djur. Det ger struktur, stadga och är mycket motståndskraftiga mot slitande krafter. Det används därför i smink och krämer.

Under förkristen tid (hednisk tid) var aborter, barnamord och barn som övergavs, en normal del av vardagslivet.

BILD 8

Judarna

Men hur såg judarna på detta?

I varje bok och doktrin fanns principen om nåd och rättvisa för alla. De hade

Lagen

Domarböckerna

De profetiska böckerna.

I lagen stod det att du skall ...

älska Herren din Gud av allt ditt hjärta.

- Judarna visste att **Gud hade skapat livet.**
- **Livet var heligt.**
- De ville **lyda och älska Gud.**

Andra anledningen var att det i lagen stod att du skall ...

älska din nästa som dig själv.

De såg barn som sin nästa fastän många troligtvis inte gjorde det på den tiden. De hade inte samma värde som vuxna. De såg även **den ofödde som sin nästa**. En människa i behov av omsorg och skydd.

Så judarna var prolife. De var för livet och för människovärdet.

BILD 9

De första kristna

Hur tänkte de första kristna? De hade precis som judarna:

Lagen

Domarböckerna

De profetiska böckerna

Sedan utöver det fanns

Didache (uttalas Didaké). Även kallad (De tolv apostlarnas lära)

- tidig kristen skrift som skrevs ca 100 e.Kr
- åtnjöt högt anseende
- innehöll konkreta anvisningar till kristna och till församlingen.
- indelad i fyra delar. Första delen en samling moralregler som känns igen från Jesu undervisning i evangelierna. Här stod att livet var heligt och att abort och barnamord var fel. Det var tydligt och rakt på sak.

Barnabas brev

- högt anseende
- samma instruktioner som i Didache. Stod tydligt att livet var heligt, att abort och barnamord var fel. Man ansåg därför att det som de omkringliggande folken (hedniska folken) höll på med (abort, barnmord och att överge sina barn) var fel. Alla hade samma värde i Guds ögon.

I varje bok och doktrin fanns principen om nåd och rättvisa för alla.

BILD 10

Kristendomens inflytande

- Kristendomen fick mer och mer inflytande och officiell status 300 e.Kr. Dock fanns mycket av hedendomens praktiserande och kultur kvar som t.ex. att man övergav sina barn.
- Varhelst evangeliet spreds så prioriterade de kristna goda gärningar
Det handlade inte bara om doktriner, utan hårt arbete. För första gången i historien startades sjukhus, barnhem, soppök, räddningsuppdrag för barn som övergetts etc.
- De hungriga fick mat, de hemlösa fick tak över huvudet, de sjuka fick läkarhjälp, de äldre blev omhändertagna och barn fick beskydd
- I Rom räddade de kristna barnen som hade lämnats utanför stadsmurarna, vilket var olagligt och innebar stora risker.
- I Korint tog de kristna hand om tempelprostituerade som hade blivit gravida. De hjälpte kvinnorna att föda sina barn och få en ny start i livet.

BILD 11

Prolife-principer

Den första kristna kyrkan var pro-life i både ord och handling. De hade 5 grundläggande prolife-principer:

En **överlåtelse** till Gud som skapare av Livet.

En **enighet** som kyrka i frågors natur och substans, t.ex. frågan om abort och barnadödande.

En **tjänarattityd**.

- De talade inte bara om att något var fel
- De stod tillsammans med offren.
- De levde uppoffrande liv av medlidande, generositet och tjänande.

En **iver** i arbetet.

- De äventyrade sina rykten.
- Riskerade sina egna liv för de hjälplösa och utsatta.

En uthållighet

- De visste att de byggde för framtiden. De var medvetna om att det de gjorde skulle påverka framtida generationer.
- Så de arbetade hårt
- Var delaktiga i samhället
- Utbildade sina barn samt alla dem de hade runt sig i prolife-frågor.

BILD 12

Medeltiden (500-1500)

Lite olika vad man brukar säga för tidsspänn för medeltiden. Nordens medeltid brukar man säga är mellan 1000-1500.

- Under medeltiden började kristendomen genomsyra den europeiska kontinenten.
- Ju mer inflytande kristendomen fick desto mer nåd och barmhärtighet visade man till svaga, sjuka, hjälplösa och ofödda.
- Det som fanns kvar från hedendomen - abort, barnamord, övergivna barn etc – började gradvis att försvinna.
- Nu fanns det en sammanhållning bland kristna att livet var heligt och okränkbart och skulle skyddas.
- Listan över prolife-hjältar från den här tiden är enorm.

BILD 13

Renässansen (1500-1700-talen)

Renässansen var en kulturell och intellektuell rörelse

- Antika ideal blev återigen moderna.
- Människan hamnade i centrum för allt.
- Den moderna individualismen föddes.

Upplýsningen (1700-talet)

Upplýsningen var en tidsperiod på 1700-talet där ...

- Man trodde på att människan var god och förnuftig av naturen. Naturvetenskapen gjorde enorma framsteg och
- Vetenskapen var i fokus.
- Uppfinnaren och forskaren var den tidens förebilder.

Trots många framsteg inom medicin, teknik och vetenskap var en period då man gick tillbaka till hedniska ideal. Man övergav sitt kristna arv

Varje forum, varje arena och varje aspekt av livet började påverkas av fascinationen för förkristna idéer. Det inkluderade abort, barnamord och att överge sina barn.

I mitten av denna epok dödades eller övergavs så många som en av tre barn i franska, italienska och spanska städer.

BILD 14

Reformationen

- Under 1400-talet uppstod ett behov av en reformation inom kyrkan eftersom den inte längre klarade av att stå emot tidsandan.
Det förekom också olika grupperingar och schismer inom kyrkan.
- Men när Martin Luther spikade upp sina 95 teser den 31 oktober 1517
- startade en rörelse som (bland mycket annat) också gjorde att kyrkan blev enig igen till sin överlåtelse till livet.

BILD 15

Prolife-hjältar

Fanns massor av prolife-hjältar under de här olika epokerna. Listan är lång. De har alltid funnits. Men jag går inte in på några namn. Utan nämner bara det de gjorde. Vad gjorde dom?

- Grundade sjukhus, barnhem, fattighus osv.
- Gav medicinsk hjälp till barn som överlevt abort.
- Startade hem för gravida i kris.
- Undervisade och utbildade barn och unga i evangeliets principer.
- De menade att det inte var ett val att stå upp för livet.
 - Det var obligatoriskt.
 - Det var krävande
 - men också bland det största och mest tillfredställande man kan göra.

BILD 16

1800-1900-talen

Det finns massor att säga om det som hände under 1800-talet och 1900-talen.

Skall bara kort nämna några saker

- Abort utbredd i USA under 1800-talet. Blev sedan förbjudet. Lagligt igen senare.
- Abort utbredd i kommunistiska länder.
- Nazisterna använde sig av abort.
- På 1900-talet började kyrkan kompromissa i abortfrågan. Hela samfund i USA blev abortliberala.
- Men precis som tidigare i historien fanns det prolife-hjältar.

BILD 17

Tre faktorer i modern tid som påverkat utvecklingen

Nu skall vi också titta på tre faktorer i modern tid som påverkat utvecklingen till det vi ser idag, en kultur som är väldigt abortliberal.

- Den sexuella revolutionen
- Neurosedynskandalen och fosterskador
- Feministrörelsen

BILD 18

Den sexuella revolutionen

- Under 1960-talet började man prata om
- fri kärlek och fri sex. Man ville kunna uttrycka sin sexualitet helt fritt.
- Sex skall inte behöva ha konsekvenser
- Konsekvenserna måste bort för att man skall kunna var helt fri.
Den stora konsekvensen är ju graviditeten.
- Så graviditeten måste bort.
- Fri sex krävde fri abort

BILD 19

Neurosedynskandalen och fosterskador

Sedan på det här tåget kom frågan om fosterskador.

- Under 1950 och tidigt 60-tal marknadsförde man ett läkemedel som hette Talidomid, som i Sverige såldes under namnet neurosedyn.
- En medicin för sömnproblem och illamående riktad till gravida kvinnor.
- Det visade sig tyvärr att det ledde till svåra fosterskador hos barnen. De föddes ut armar, utan ben.
- Och då var det läkare som började förespråka abort.
- Gav fler argument för abort eftersom dessa barn skulle vara
 - en stor kostnad för samhället
 - svårt för föräldrarna.

Ytterligare en faktor som la grunden för abortindustrin.

BILD 20

Feministrörelsen

Och sen kom hela feministrörelsen.

- Man tog detta med sexuell frigörelse ett steg längre
- Man ville inte bara vara sexuellt fria utan konsekvenser.
- Nu ville man även kunna konkurrera i arbetslivet på samma villkor som männen
- Och då kan man inte hålla på och föda barn.

Detta är ju så klart väldigt överskådligt och kort. Men detta präglade feministrörelsen.

Så klart fanns det bra saker inom feministrörelsen där mycket har gjorts för kvinnor som rösträtt, höjda löner för kvinnor etc. Man kan tycka vissa delar av feministrörelsen är bra och andra mindre bra.

BILD 21

Var en prolife-hjälte!

Vi ser alltså att när kristendomen har fått inflytande genom historien har samhället förändrats genom prolife-hjältar som hjälpt fattiga, svaga, kvinnor och familjer i kris, gamla, utsatta och ofödda. De har visat nåd och barmhärtighet till alla. Idag behövs prolife-hjältar. Jag vill uppmuntra dig till att var en prolife-hjälte i den här tiden. De behövs mer än någonsin.

Nämn gärna att om de vill sätta sig in i människovärdesfrågor som abort, dödshjälp, surrogatmödraskap etc. så kan de gå in på manniskovarde.se. Där finns mycket information i olika ämnen. Där finns också en podd, tidning och blogg.

Källor:

The Third Time Around: A History of the Pro-life Movement from the First Century to the Present - George Grant

John MacArthur (Grace to You Church) – Tre faktorer som påverkat utvecklingen i modern tid.